

Linköpings kommun

kommun@linkoping.se

Beslut för grundskola och fritidshem efter tillsyn i Järdalaskolan i Linköpings kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande vid vite

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 och 27 §§ skollagen (2010:800) Linköpings kommun att vid vite av 1 000 000 kronor senast den **8 juni 2022** vidta nedan angivna åtgärder avseende brister rörande undervisning och lärande, särskilt stöd samt trygghet och arbetet mot kränkande behandling. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Om Linköpings kommun inte följer detta föreläggande kan Skolinspektionen ansöka hos förvaltningsrätten om utdömmande av vitet. Beslutet om föreläggande vid vite gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet får överklagas, se bilagan.

Linköpings kommun ska vidta följande åtgärder.

Undervisning och lärande

1. Se till att undervisningen, i de ämnen eleverna ska ges undervisning i, bedrivs under ledning av lärare som ansvarar för undervisningen. Undervisningen ska ledas av legitimerade och behöriga lärare om inte någon av skollagens undantagsregler är tillämpliga. (1 kap. 3 § och 2 kap. 13, 15 och 18 §§ skollagen samt 5 kap. 2 § skolförordningen [2011:185])
2. Se till att eleverna ges undervisning i de ämnen och i den omfattning som anges i timplanen. Undervisningen ska omfatta den garanterade undervisningstiden för respektive ämne under lågstadiet, om inte avvikelser är beslutade genom beslut om anpassad studiegång. (2 kap. 8 och 10 §§, 3 kap. 12 § och 10 kap. 4 § skollagen, 9 kap. 3 § skolförordningen och bilaga 1 skolförordningen samt Läroplanen för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet [SKOLFS 2010:37, nedan Lgr 11], 2.8 Rektorns ansvar)
3. Se till att undervisningen, i de ämnen eleverna ska ges undervisning i, för samtliga elever i grundskolan utgår från läroplanens syfte och centrala innehåll. (9 kap. 1 § skolförordningen, Lgr 11, 5 Kursplaner)
4. Se till att undervisningen i fritidshemmet utgår från och omfattar syftet och det centrala innehållet i läroplanens fjärde del. (14 kap. 2 § skollagen, 13 kap. 1 § skolförordningen, Lgr 11, 4 Fritidshemmet)

Särskilt stöd

5. Rektorn ska för de elever som saknar åtgärdsprogram starta utredningar av elevernas behov av särskilt stöd. Rektorn ska dokumentera när utredningarna

startats för dessa elever. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 8 juni 2022. För varje sådan utredning av behov av särskilt stöd som startas ska samråd ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 7 § skollagen, Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar).

6. För varje sådan utredning om särskilt stöd som avslutas innan den 1 juni 2022, ska rektorn fatta beslut om att utarbeta åtgärdsprogram eller besluta att inte utarbeta åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera hur många sådana beslut som fattats under perioden 8 mars–1 juni 2022. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 8 juni 2022. (3 kap. 9 § och 29 kap. 10 § skollagen)
7. Se till att åtgärdsprogram som utarbetas och beslutas under perioden 8 mars–1 juni 2022 innehåller uppgifter om elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses. Dessa åtgärdsprogram ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 8 juni 2022. (3 kap. 9 § skollagen, Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)
8. Se till att i de åtgärdsprogram som har utarbetats och beslutas under perioden 8 mars–1 juni 2022 ange datum för när de särskilda stödåtgärderna ska följas upp och utvärderas samt vem som ansvarar för uppföljningen respektive utvärderingen. Dessa åtgärdsprogram ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 8 juni 2022. (3 kap. 9 § skollagen)
9. Se till att de pågående åtgärdsprogrammen följs upp och utvärderas i enlighet med vad som framgår av åtgärdsprogrammen. Utvärderingarna ska resultera i ställningstaganden om respektive åtgärdsprogram behöver förändras och/eller om det ska fortsätta gälla. Om ett åtgärdsprogram ska förändras eller fortsätta gälla ska beslut fattas om ett nytt åtgärdsprogram. Rektorn ska dokumentera vilka åtgärdsprogram som har följts upp och utvärderats samt vad det resulterat i. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 8 juni 2022. (3 kap. 9 § skollagen)
10. Se till att beslut om anpassad studiegång och enskild undervisning fattas i enlighet med författningarnas krav i de fall dessa särskilda stödåtgärder används. (3 kap. 11, 12 §§ och 29 kap. 10 § skollagen)

Trygghet och åtgärder mot kränkande behandling

11. Se till att upprätta en plan mot kränkande behandling som innehåller en översikt av de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever och en redogörelse för vilka av åtgärderna som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. Planen ska upp-

rättas under medverkan av eleverna. (6 kap. 6 och 8 §§ skollagen, 2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

12. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 8 april 2022 klargöra skyldigheten för all skolpersonal att vid kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling göra en anmälan till rektorn. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 8 juni 2022. (2 kap. 34 § andra stycket, 6 kap. 5 och 10 §§ skollagen)
13. Se till att personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten anmäler detta till rektorn. Rektorn ska dokumentera hur många sådana anmälningar som inkommit under perioden 8 mars–1 juni 2022. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 8 juni 2022.
14. Se till att vid minst ett tillfälle innan den 8 april 2022 informera all skolpersonal om skollagens reglering kring hur disciplinära åtgärder kan och får användas. Huvudmannen ska dokumentera hur och när informationen har förmedlats. Dokumentationen ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder den 8 juni 2022. (2 kap. 34 § och 5 kap. 6 § skollagen)
15. Se till att beslut om avstängning hanteras i enlighet med författningarnas krav. Det omfattar att beslut innebär avstängning endast under den tid som behövs för en skyndsam utredning av vilka andra åtgärder som kan behövas samt att eleven och elevens vårdnadshavare bereds tillfälle att yttra sig innan rektorn beslutar om avstängning. (5 kap. 15 och 16 §§ skollagen)
16. Se till att åtgärder som vidtagits enligt 5 kap. 14–16 §§ skollagen dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden. (5 kap. 24 § skollagen)
17. Se till att elever inte stängs av från fritidshemmet. (5 kap. 2 och 14 §§ skollagen)

Om ärendet

Linköpings kommun bedriver skolverksamhet vid skolenheten Järdalaskolan. Skolenheten är en så kallad resursskola för elever inom grundskolan årskurs 1–3 som är i extra behov av särskilt stöd. Det finns sex elever vid skolenheten. Skolenheten leds vid tillsynsbesöket av en tillförordnad rektor tillsammans med en biträdande rektor.

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden hösten 2021 inlett en tillsyn av Järdalaskolan i Linköpings kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Järdalaskolan följer gällande bestämmelser om undervisning, särskilt stöd, trygghet och åtgärder mot kränkande behandling.

Tillsynen har genomförts genom lektionsobservationer och intervjuer med vårdnadshavare, lärare, personal i fritidshem, personal i elevhälsan samt tillförordnad rektor och biträdande rektor mellan den 16 och 19 november 2021. Därutöver har dokumentation granskats, bland annat åtgärdsprogram och planen mot kränkande behandling. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering till föreläggande vid vite

Undervisning och lärande

Skolinspektionens bedömning avseende undervisningen i grundskolan

Skolinspektionens bedömer att det finns omfattande och allvarliga brister kopplat till hur undervisningen bedrivs och leds på Järdalaskolan. För flera elever bedrivs och leds undervisning inte av de lärare som anges formellt ansvara för undervisningen. Istället genomförs undervisningen huvudsakligen av oerfarna vikarier som varken är legitimerade eller behöriga lärare. De saknar pedagogisk utbildning och ges inte heller någon form av handledning eller stöd för hur undervisningen ska bedrivas. Undervisningen bedrivs därför inte heller utifrån elevernas behov, förutsättningar och kunskaper, trots att eleverna har behov och förutsättningar som ställer stora krav på anpassning av undervisningen. Skolinspektionen bedömer att personalens undermåliga förutsättningar får till följd att stor del av verksamheten på lektionerna för flera elever inte kan anses utgöra undervisning i skollagens mening.

Vidare bedömer Skolinspektionen att eleverna inte får den garanterade undervisningstiden i olika ämnen och att vissa av eleverna sannolikt inte heller ges undervisning som utgår från och omfattar kursplanernas syfte och centrala innehåll. Bedömningen görs mot bakgrund av vad som nämnts ovan avseende hur och under vilka förutsättningar verksamheten organiseras för vissa av eleverna. Den absoluta majoriteten av lektionstiden ägnas för vissa elever åt oplanerade aktiviteter tillsammans med de sk. resurspedagogerna, aktiviteter som varken utgår från, eller relaterar till, läroplanen. Det är också så att samtliga elever ännu inte fått undervisning i flera ämnen vid tiden för tillsynsbesöket. Att verksamheten bedrivs på detta sätt hänger samman med att det helt saknas uppföljning av undervisningens innehåll och omfattning på skolenheten. Skolledningen känner exempelvis inte till om det finns någon övergripande planering som säkerställer att eleverna får ta del av läroplanens centrala innehåll och inte heller att eleverna inte fått undervisning i alla ämnen.

Skolinspektionens bedömning avseende undervisningen i fritidshemmet

Skolinspektionen bedömer att det inte bedrivs någon undervisning i fritidshemmet. Tillsynen visar att det helt saknas en planering som utgår från läroplanens centrala

innehåll samt elevernas behov, intressen och erfarenheter. Istället utgörs verksamheten av oplanerade aktiviteter som personalen kommer på i stunden och bedöms möjliga att genomföra. Aktiviteterna i fritidshemmet utgår följaktligen inte heller från läroplanens syfte och centrala innehåll.

Rättslig reglering m.m.

Undervisningens genomförande

I 1 kap. 3 § skollagen definieras undervisning som sådana målstyrda processer som under ledning av lärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden. Vidare framgår av 4 § att i utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov. Barn och elever ska ges stöd och stimulans så att de utvecklas så långt som möjligt. En strävan ska vara att uppväga skillnader i barnens och elevernas förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen.

Av 2 kap. 13 § första stycket skollagen framgår att endast den som har legitimation som lärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. Av 18 § framgår att om det inte finns någon att tillgå inom huvudmannens organisation som uppfyller kraven i 13 § eller om det finns något annat särskilt skäl med hänsyn till eleverna får en annan lärare, under vissa angivna förutsättningar, bedriva undervisningen.

Av 2 kap. 15 § skollagen framgår bland annat att en legitimerad lärare eller förskollärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165, s. 633) framgår bl.a. att undervisning är ett snävare begrepp än utbildning och avser de målstyrda processer som syftar till att eleverna både ska inhämta och utveckla kunskaper och värden. I definitionen av undervisningsbegreppet ligger också att lärandeprocessen sker under ledning av lärare. Med detta menas inte att dessa måste vara närvarande i undervisningslokalen eller motsvarande all lektionstid. Tanken är dock att för att en aktivitet ska klassas som undervisning måste en lärare ha det övergripande ansvaret för det som ska göras. Exempelvis är slumpmässigt läsande eller Tv-tittande som inte ingår som en del i en pedagogisk planering inte undervisning i lagens mening.

Av 2 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i denna lag, föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar. Vidare framgår av 2 kap. 10 § skollagen att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar. Rektorn får uppdra åt en anställd eller en uppdragstagare vid skolenheten som har tillräcklig kompetens och erfarenhet att fullfölja enskilda ledningsuppgifter och besluta i frågor som avses i första stycket, om inte annat anges.

Enligt 3 kap. 2 § skollagen ska elever i samtliga skolformer och i fritidshemmet ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån sina egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Elever som till följd av en funktionsnedsättning har svårt att upp-

fylla de olika kunskapskrav eller kravnivåer som finns ska ges stöd som syftar till att så långt som möjligt motverka funktionsnedsättningens konsekvenser.

Av förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 221 f.) framgår att skollagen på flera ställen, bland annat i portalparagrafen, betonar att i utbildningen ska hänsyn tas till barns och elevers olika behov, där strävnan ska vara att uppväga skillnader i deras förutsättningar samt att varje barn och elev ska ges stöd och stimulans så att de kan utvecklas så långt som möjligt. Avsikten är att uppmärksamma det ansvar huvudmän och profession har för att vid resursfördelning, organisation och val av metoder och arbetssätt anpassa verksamheten till barns och elevers skilda förutsättningar och behov.

Av 5 kap. 2 § skolförordningen framgår att eleverna genom strukturerad undervisning ska ges ett aktivt och kontinuerligt lärarstöd i den omfattning som behövs för att skapa förutsättningar för att eleverna når de kunskapskrav som minst ska uppnås och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för utbildningen.

Av 9 kap. 1 § skolförordningen framgår bl.a. att det för grundskolan gäller en läroplan.

Läroplanen, Lgr 11, omfattar fem delar, bl.a. del 1 Skolans värdegrund och uppdrag och del 2 Övergripande mål och riktlinjer. Av del 2.2 Kunskaper framgår till exempel att läraren ska ta hänsyn till varje enskild individs behov, förutsättningar, erfarenheter och tänkande, stärka elevernas vilja att lära och elevens tillit till den egna förmågan samt stimulera elever som har svårigheter. Vidare framgår att läraren ska organisera och genomföra arbetet så att eleven dels utvecklas efter sina förutsättningar och samtidigt stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga, dels upplever att kunskap är meningsfull och att den egna kunskapsutvecklingen går framåt. Enligt Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar, har rektorn som pedagogisk ledare och chef för lärarna och övrig personal i skolan det övergripande ansvaret för att verksamheten som helhet inriktas mot de nationella målen. Rektorn ansvarar för att skolans resultat följs upp och utvärderas i förhållande till de nationella målen och kunskapskraven. Rektorn har ansvaret för skolans resultat och har, inom givna ramar, bland annat ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans samt den hjälp de behöver.

Av Lgr 11, del 5 Kursplaner framgår bl.a. syfte och centralt innehåll för respektive ämne.

Ämnen och garanterad undervisningstid

Av 10 kap. 4 § skollagen framgår att undervisningen i grundskolan ska omfatta bild, engelska, hem- och konsumentkunskap, idrott och hälsa, matematik, musik, naturorienterade ämnen: biologi, fysik och kemi, samhällsorienterade ämnen: geografi, historia, religionskunskap och samhällskunskap, slöjd, svenska eller svenska som andraspråk och teknik.

Av 9 kap. 3 § skolförordningen framgår att bestämmelser om fördelning av den garanterade undervisningstiden (timplan) finns i bilaga 1. Vidare framgår av bilaga 1 till skolförordningen den garanterade undervisningstiden för respektive ämne under lågstadiet.

Undervisningen i fritidshemmet

Av 14 kap. 2 § skollagen framgår bl.a. att fritidshemmet kompletterar utbildningen i grundskolan. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov. Av 13 kap. 1 § skolförordningen framgår bl.a. att det för fritidshemmet gäller en läroplan (Lgr 11).

Av Lgr 11, 4 Fritidshemmet framgår syfte och centralt innehåll för undervisningen i fritidshemmet. Det anges bl.a. att undervisningen i fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda eleverna en meningsfull fritid. Detta ska ske genom att undervisningen tar sin utgångspunkt i elevernas behov, intressen och erfarenheter, men också att eleverna kontinuerligt utmanas ytterligare genom att de inspireras till nya upptäckter. I undervisningen ska eleverna erbjudas en variation av arbetssätt, uttrycksformer och lärmiljöer som integrerar omsorg och lärande. Dessutom framgår att det för undervisningen i fritidshemmet finns centralt innehåll som ska behandlas avseende områdena språk och kommunikation, skapande och estetiska uttrycksformer, natur och samhälle samt lekar, fysiska aktiviteter och utevistelse.

Skolinspektionens utredning avseende undervisningen i grundskolan

Tillsynen visar att undervisningen för flera elever inte bedrivs och leds av de lärare som anges ansvara för undervisningen. Av samtliga intervjuer framgår att det istället är så kallade resurspedagoger, det vill säga vikarier utan legitimation eller behörighet, som huvudsakligen ansvarar för och bedriver undervisningen för dessa elever. Huvuddelen av resurspedagogerna är tillfälliga vikarier utan någon pedagogisk utbildning. Av samtliga intervjuer framgår att planeringen av undervisningen består av att ansvarig lärare lägger kopierade arbetsblad i en mapp som resurspedagogerna hämtar på morgonen före skoldagens start och sedan ger eleverna att arbeta med. Resurspedagogerna uppger att det främst handlar om arbetsblad i svenska som eleverna ofta redan har arbetat med. I inkomna synpunkter har huvudmannen i denna del anfört att det är elevernas egna utsagor att de får arbeta med samma material vid flera tillfällen och enligt huvudmannen har lärarna en annan uppfattning än resurspedagogerna. Av samtliga intervjuer med skolpersonal framgår att resurspedagogerna varken ges, eller har getts, någon handledning eller något stöd i hur de ska bedriva eller anpassa undervisningen för eleverna. Resurspedagogerna uppger att de exempelvis inte har fått någon stöttning i hur de ska arbeta med elevernas läsinlärning, trots att flera elever ännu inte kan läsa. Av intervju med lärare och resurspedagoger framgår att tanken är att eleverna ska undervisas av legitimerade lärare en till två gånger per vecka. Detta har dock inte kunnat genomföras på grund av omfattande frånvaro bland ansvariga lärare, vilket lett till att resurspedagogerna bedrivit all undervisning under flera veckor.

Tillsynen visar vidare att eleverna på skolenheten inte får undervisning i alla ämnen. I intervjuer med lärare och resurspedagoger framkommer att eleverna hittills under höstterminen inte fått undervisning som planerat i exempelvis engelska, slöjd, musik samt idrott och hälsa, vilket skolledningen uppger att de inte känner till. De känner inte heller till att undervisningen huvudsakligen fokuserat på svenska och matematik, vilket framkommer i intervjuer med lärare och resurspedagoger. Av intervjuer med lärare framgår att de inte känner till varför eleverna inte fått undervisning i vissa

ämnen, till exempel engelska, men att det kan bero på att det har saknats behöriga lärare.

Eleverna som i huvudsak undervisas av resurspedagoger får inte heller i de ämnena den garanterade undervisningstiden tillgodosedd och undervisningen har sannolikt brister i förhållande till läroplanen. Som framgår ovan delar resurspedagogerna ut uppkopierade arbetsblad eleverna får arbeta med. Enligt resurspedagogerna, vilket också bekräftas av lärarna, blir följderna av arbetssättet att undervisningstiden för eleverna i praktiken omfattar 5-15 minuter per dag, och för andra högst en timme. Övrig tid ägnas åt oplanerade aktiviteter som att leka, gå till skogen eller titta på film. Detta beror enligt resurspedagogerna på svårigheter att motivera eleverna och att konflikter uppstår, främst beroende på att arbetsbladen är sådana eleverna redan arbetat med. Som även nämnts ovan uppger samtliga intervjugrupper att resurspedagogerna inte ges något stöd i hur de ska bedriva eller anpassa undervisningen för eleverna. De har exempelvis inte fått någon stöttning avseende arbete med läsinläring, trots att flera elever ännu inte kan läsa. Resurspedagogerna beskriver att de hela tiden tvingas börja om från början med samma moment eftersom det är så lite fokus på undervisningen. Även representanter för elevhälsan beskriver att lektionerna saknar fokus på undervisning och lärande och de uppger också att resurspedagogerna saknar kunskaper om hur de ska undervisa elever med utåtagerande beteende. Elevhälsan uppger att de inte varit involverade i några samtal kring undervisningens planering och genomförande under höstterminen 2021 och att undervisningen inte anpassas i den utsträckning som behövs på grund av stor personalomsättning och omfattande frånvaro bland såväl lärare som resurspedagoger. Skolledningen uppger att det är arbetslaget som ska ge vikarierna stöttning, men att det inte har fungerat på grund av hög frånvaro bland den ordinarie personalen. Skolledningen uppger också att de inte kan svara på i vilken utsträckning undervisningen anpassas efter elevernas behov och förutsättningar eftersom detta inte har följts upp. De förväntar sig dock att lärarna gör detta eftersom det ingår i deras uppdrag. Av samtliga intervjuer med skolpersonal och ledning framgår att det helt saknas en uppföljning av undervisningens innehåll och omfattning. Skolledningen uppger att de inte känner till någon läsårsplanering som säkerställer att eleverna får ta del av hela det centrala innehållet i olika ämnen, och att det också saknas individuella planeringar för eleverna. Skolledningen uppger att de istället förväntar sig att lärarna ser till att eleverna får det undervisningsinnehåll som de har rätt till.

Skolinspektionens utredning avseende undervisningen i fritidshemmet

Tillsynen visar att det inte planeras eller bedrivs någon undervisning i fritidshemmet. Av samtliga intervjuer framgår att personalen i fritidshemmet utgörs av tillfälliga vikarier som saknar legitimation för undervisning i fritidshem. Huvuddelen av personalen saknar också relevant utbildning. Vidare framgår av intervju med skolledning och personal i fritidshemmet att det på grund av stor omsättning och brist på personal helt saknas en planering för undervisningen i fritidshemmet utifrån läroplanen eller elevernas behov, intressen och erfarenheter. Personalen uppger att det under hela höstterminen 2021 har saknats en planering utifrån det centrala innehållet för fritidshemmet. De uppger att de visserligen försöker hitta på roliga aktiviteter i stunden, men att dessa inte går att genomföra vilket leder till att eleverna istället ofta

får spela dataspel. Sammanfattningsvis beskriver de situationen på fritidshemmet som kaotisk och att den präglas av otrygghet, och att det därför saknas förutsättningar för att bedriva undervisning (se vidare under Trygghet och åtgärder mot kränkande behandling nedan).

Särskilt stöd

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer, särskilt mot bakgrund av att Järdalaskolan är en resurs-skola, och elevernas omfattande behov och särskilda förutsättningar, att det föreligger allvarliga brister i arbetet med särskilt stöd vid Järdalaskolan. Trots att alla intervju-grupper uppger att samtliga elever vid skolenheten har behov av särskilt stöd har inte utredningar genomförts för att ta reda på stödbehovet hos de elever som började vid skolenheten i augusti 2021. Det finns också brister i arbetet med att utarbeta, utvärdera och följa upp åtgärdsprogram. Innehållet i åtgärdsprogrammen Skolinspektionen tagit del av uppfyller inte författningarnas krav och är inte heller uppföljda och utvärderade trots att datum för detta har passerat. Därutöver ges inte alla elever det särskilda stöd de har rätt till, eftersom beslutade stödåtgärder inte genomförs. Det saknas också beslut om anpassad studiegång och om enskild undervisning trots att det finns elever som inte läser alla ämnen och som undervisas enskilt. Huvudmannen har visserligen uppgett att det finns beslut om enskild undervisning, men har trots Skolinspektionens begäran inte inkommit med några sådana beslut.

Rättslig reglering m.m.

Av 3 kap. 7 § skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås eller de kravnivåer som gäller, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Samråd ska ske med elevhälsan, om det inte är uppenbart obehövt. Om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd, ska han eller hon ges sådant stöd. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövt.

Av 3 kap. 9 § skollagen framgår bland annat att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses ska framgå av åtgärdsprogrammet. Det ska också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas samt vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Åtgärdsprogram beslutas om rektorn och rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan bl.a. om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges i en annan elevgrupp eller enskilt, eller i form av anpassad studiegång. Om en utredning enligt 7 § visar att

eleven inte behöver särskilt stöd ska rektorn eller den rektorn överlåtit beslutanderätten till istället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas.

Av 3 kap. 10, 11 och 12 §§ framgår bland annat följande. För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Vidare framgår att om det finns särskilda skäl, får ett beslut om åtgärdsprogram för en elev i grundskolan innebära att särskilt stöd ska ges enskilt eller i en annan undervisningsgrupp (särskild undervisningsgrupp) än den som eleven normalt tillhör. Om det särskilda stödet för en elev i grundskolan inte i rimlig grad kan anpassas efter elevens behov och förutsättningar, får ett beslut enligt 7 § innebära avvikelser från den timplan samt de ämnen och mål som annars gäller för utbildningen (anpassad studiegång). I grundskolan ska den anpassade studiegången utformas så att eleven så långt som möjligt får förutsättningar att nå behörighet till gymnasieskolans nationella program. Rektorn ansvarar för att en elev med anpassad studiegång får en utbildning som så långt det är möjligt är likvärdig med övrig utbildning i den aktuella skolformen.

Enligt förarbetena till skollagen (prop. 2013/14:160, s. 29) är det viktigt att de konkreta åtgärder som avses att vidtas med anledning av det identifierade behovet av särskilt stöd anges i åtgärdsprogrammet. Om en elev har behov av regelbundna specialpedagogiska insatser i ett visst ämne kan det t.ex. anges att eleven ska undervisas av en speciallärare i det ämnet, hur många timmar per vecka det ska ske samt om denna undervisning ska ske utöver ordinarie undervisning i det aktuella ämnet eller i stället för den ordinarie undervisningen. Att såväl behovet av särskilt stöd som de konkreta åtgärder som ska vidtas anges i åtgärdsprogrammet är viktigt dels därför att åtgärdsprogrammet är ett redskap för lärare, rektorer och annan skolpersonal i arbetet med att stödja eleven så att han eller hon kan nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, dels för att eleven och vårdnadshavarna ska kunna ta ställning till om de är nöjda med de åtgärder som avses att vidtas eller om de vill överklaga beslutet om åtgärdsprogram. Det är även viktigt för att beslutet och dess effekter ska kunna följas upp och utvärderas.

Av Lgr 11, avsnitt 2.2 framgår att alla som arbetar i skolan ska uppmärksamma och stödja elever som är i behov av extra anpassningar eller särskilt stöd. Av avsnitt 2.8 framgår att rektorn, inom givna ramar, har ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får de extra anpassningar eller särskilda stöd samt den hjälp de behöver.

Av 29 kap. 10 § skollagen framgår att i ärenden enligt skollagen som avser myndighetsutövning mot någon enskild ska vissa bestämmelser i förvaltningslagen (2017:900) tillämpas, däribland bestämmelser om dokumentation och motivering av beslut samt om underrättelse om innehållet i beslut och hur ett överklagande går till.

Skolinspektionens utredning

Elevers behov av särskilt stöd utreds inte

Tillsynen visar att det finns omfattande brister i arbetet med att utreda elevers behov av särskilt stöd. Av intervju med lärare och skolledning framgår att samtliga elever vid

skolenheten har behov av särskilt stöd. Skolledningen beskriver att rutinen för att utreda behov av särskilt stöd är att genomföra pedagogisk utredning av eleverna i månadsskiftet oktober/november och att elevhälsan ska kopplas in vid dessa. Av intervju med elevhälsan och lärarna samt dokumentstudier framgår dock att det inte har genomförts några utredningar av elevers behov av särskilt stöd innevarande läsår trots att det börjat nya elever på skolenheten vid terminsstart. Enligt lärarna beror detta på att det inte har funnits tid till och möjlighet att göra utredningar. Skolledningen uppger att de inte känner till att endast hälften av eleverna vid skolenheten har beslutade åtgärdsprogram.

Det har inte genomförts någon uppföljning av elevernas kunskapsutveckling och huruvida de förväntas uppnå kunskapskraven innevarande läsår. I intervjuer med elevhälsan och skolledningen framkommer att elevernas kunskapsutveckling och måluppfyllelse inte har diskuterats under vare sig höst- eller vårterminen. Skolledningen uppger att elevernas kunskaper ska följas upp vid mitterminskonferenser, men att de inte tar del av eventuella sammanställningar och därför inte känner till vilka kunskaper eleverna på Järdalaskolan har. Elevhälsan och lärarna ger exempel på att det finns elever som är långt ifrån att nå kunskapskraven för godtagbara kunskaper bland annat i ämnena svenska och matematik. Exempelvis finns det elever i årskurs 2 och 3 som inte kan bokstavsljuden, inte kan läsa och inte kan tiotalsuppgångar och trots detta inte har aktuella åtgärdsprogram.

Elever ges inte det särskilda stöd de har rätt till

Tillsynen visar att det finns brister i arbetet med att ge elever det särskilda stöd de har behov av. Av intervjuer med skolledning, elevhälsa och lärare framgår att eleverna inte ges det särskilda stöd de har behov av för att minst nå kunskapskraven i årskurs 3. Av intervju med skolledning och lärare framgår att eleverna inte har getts några specialpedagogiska insatser. Det framgår vidare att skolledning och lärare är av uppfattningen att åtgärder i åtgärdsprogrammen som avser specialpedagogiskt stöd avser handledning av personal och inte är riktat mot eleverna. Av intervju med skolledning och lärare framgår att det är lärarna och specialpedagogen som tillsammans är ansvariga för att eleverna har åtgärdsprogram och ges det särskilda stöd som framgår av dessa. Skolledningen uppger att de inte gör någon uppföljning av arbetet med särskilt stöd och åtgärdsprogram och att de inte kan säkerställa att eleverna ges det särskilda stöd de har behov av. Skolledningen förväntar sig att lärarna och elevhälsan ska informera dem om eleverna inte ges det särskilda stöd som de har behov av och att det inte har kommit några signaler till skolledningen om detta.

Åtgärdsprogrammets innehåll uppfyller inte författningarnas krav och befintliga åtgärdsprogram följs inte upp

Tillsynen visar att det finns brister i skolans arbete med åtgärdsprogram. Enligt elevhälsan saknas rutiner för arbetet med åtgärdsprogram vid skolenheten. Av dokumentstudier framgår att i de upprättade åtgärdsprogrammen saknas åtgärder kopplade till kunskapsmålen i läroplanen eller till de kunskapskrav eller kravnivåer som minst ska uppnås. Det finns inte heller några åtgärder kopplade till fritidshemmet. Vidare framgår av tillsynen att de befintliga åtgärdsprogrammen inte är uppföljda och

utvärderade vid tidpunkten för tillsynsbesöket trots att datum för detta har passerat. Enligt åtgärdsprogrammen skulle de ha utvärderats i augusti, september respektive oktober 2021. Av intervjuer med skolledning och lärare framgår att det är lärarna och specialpedagogen som tillsammans är ansvariga för att följa upp åtgärdsprogrammen. Att uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram saknas beror enligt lärarna på att det inte har funnits tid och möjlighet till detta. Specialpedagogen uppger att de hade ett inplanerat tillfälle i september 2021 för att utvärdera åtgärdsprogrammen, men att det ställdes in på grund av frånvaro bland lärarna och det har fortfarande inte gjorts några utvärderingar av åtgärdsprogram.

Beslut om anpassad studiegång och enskild undervisning hanteras felaktigt

Tillsynen visar att det saknas beslut om anpassad studiegång. Av samtliga intervjuer framgår att eleverna inte får undervisning i alla ämnen. Det framgår även av elevernas schema, där lektioner i ämnena musik och slöjd saknas. Av intervju med resurspedagogerna, som genomför stor del av elevernas undervisning, framgår att det finns elever som endast har undervisats i svenska, matematik, samhällsorienterade ämnen och till viss del naturorienterade ämnen. Vidare framgår även av intervjuer med lärare och resurspedagoger att eleverna inte orkar arbeta under hela lektioner utan att stor del av tiden ägnas åt annat än undervisning (se Undervisning och lärande). Enligt intervjuer med lärare och elevhälsa har det inte fattats beslut om anpassad studiegång för någon elev. Skolinspektionen har i samband med tillsynen begärt att få ta del av eventuella beslut om anpassad studiegång men huvudmannen har, trots detta, inte inkommit med några sådana beslut.

Beslut om enskild undervisning för vissa elever saknas. Av samtliga intervjuer framgår att det finns tre elever som får all sin undervisning enskilt. Två av eleverna är placerade i lokaler utanför skolenheten. Av intervjuer med skolledning, elevhälsa, lärare och vårdnadshavare framgår att det inte finns några beslut om enskild undervisning för elever. Elevhälsan uppger att tre elever borde ha beslut om enskild undervisning utifrån den organisation som nu är vid skolan. Lärarna ger exempel på att en elev har haft enskild undervisning sedan vecka 39 2021 och att läraren tillsammans med elevhälsan och rektorn har fattat beslut om detta. Skolledningen uppger att de inte vet hur länge eleverna ska ges enskild undervisning. Huvudmannen uppger i sina synpunkter på Skolinspektionens protokoll att det finns beslut om enskild undervisning för tre elever. Skolinspektionen har dock i samband med tillsynen begärt att ta del av eventuella beslut om enskild undervisning, men huvudmannen har trots detta inte inkommit med några sådana beslut.

Trygghet och åtgärder mot kränkande behandling

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att arbetet med att tillförsäkra eleverna vid Järdalaskolan en trygg miljö i grundskolan som fritidshemmet brister. Verksamheten är bemannad med flera oerfarna och utbildade vikarier, som trots att de arbetar med en elevgrupp där personalens kompetens och förhållningssätt är extra betydelsefullt, inte har getts kompetensutveckling eller förutsättningar i övrigt att utföra uppdraget. Detta inverkar

negativt på möjligheterna att skapa en trygg miljö för eleverna, och utåtagerande och våldsamt beteende är vanligt förekommande.

Det finns även brister i skolenhetens målinriktade arbete för att motverka kränkande behandling. Det saknas en korrekt utformad och aktuell plan mot kränkande behandling som bygger på en uppföljning av elevernas upplevelse av trygghet och risker för kränkningar på skolan. En sådan uppföljning är nödvändig för att kunna sätta in åtgärder som möter behoven. Skolinspektionen bedömer även att personalen inte alltid anmäler till rektorn när de får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling.

Skolinspektionen bedömer vidare att skolans arbete med disciplinära åtgärder inte sker i enlighet med författningarnas krav. Elever har blivit avstängda från fritidshemmet, vilket inte är tillåtet enligt skollagen, och det finns även andra brister i tillämpningen av regelverket.

Rättslig reglering m.m.

Av 2 kap. 10 § skollagen framgår att rektorn beslutar om sin enhets inre organisation och ansvarar för att fördela resurser inom enheten efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Rektorn fattar i övrigt de beslut och har det ansvar som framgår av särskilda föreskrifter i denna lag eller andra författningar.

Enligt 2 kap. 34 § skollagen ska huvudmannen se till att personalen som har hand om utbildningen ges möjlighet till kompetensutveckling och att all personal i verksamheten har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet.

Av 5 kap. 2 § skollagen framgår att bestämmelserna i 1-6 och 22-24 §§ gäller också för fritidshemmet. Vidare framgår av 5 kap. 3 § skollagen att utbildningen ska utformas på sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.

Av 5 kap. 6 § skollagen framgår bland annat att rektorn eller en lärare får, om åtgärden står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter, vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande. Enligt de förutsättningar som följer av 7-23 §§ får det beslutas om utvisning, kvarsittning, tillfällig omplacering vid annan skolenhet, avstängning och omhändertagande av föremål.

Av 5 kap. 14 § skollagen framgår bland annat att i grundskolan får rektorn besluta att stänga av en elev helt eller delvis under vissa förutsättningar. Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut om avstängning och ett beslut om avstängning gäller omedelbart om inte annat beslutas. Av 15 § första stycket framgår att ett beslut enligt 14 § får innebära avstängning endast under den tid som behövs för en skyndsam utredning av vilka andra åtgärder som kan behövas. Av 16 § framgår att innan rektorn beslutar om avstängning enligt 14 § ska eleven och elevens vårdnadshavare beredas tillfälle att yttra sig. Rektorn ska informera huvudmannen när han eller hon har fattat beslut om avstängning. Om eleven är under 18 år ska även socialnämnden informeras om beslutet.

Av 5 kap. 24 § skollagen framgår att om disciplinära och andra åtgärder vidtagits enligt exempelvis 14-16 §§ skollagen, ska de dokumenteras skriftligt av den som genomfört åtgärden.

Av 6 kap. 6–8 §§ skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att elever utsätts för kränkande behandling. Huvudmannen ska vidare se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Av 2 § förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att en plan mot kränkande behandling ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Av 6 kap. 5 § skollagen framgår att huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i 6 kap. skollagen, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget. Av 10 § första stycket framgår att en lärare och annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

I förarbetena till skollagen (prop. 2009/10:165 s. 319 och 320) anges bland annat att en av de viktigaste förutsättningarna för att barn och ungdomar ska kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden är en trygg och stimulerande lärandemiljö. Vidare anges att det förebyggande arbetet är centralt, och att det är skolans, och ytterst rektorns, ansvar att skapa trygghet i skolan. Rektorns skyldighet att se till att elevers behov av stöd utreds och att stödåtgärder kommer till stånd för elever i behov av stöd är självfallet även det en del i arbetet med att skapa en trygg och stimulerande studiemiljö för alla elever.

Av förarbetena till bestämmelserna i 6 kap. skollagen (prop. 2005/06:38, s. 139) framgår bland annat följande. Huvudmannen för verksamheten eller den huvudmannen bestämmer, bör regelbundet se över planen, så att den är anpassad efter de särskilda förhållanden som råder i den egna verksamheten. Vidare anges att det allmänt kan sägas att planen dels ska ta sikte på ingripanden i akuta situationer, dels avse både förebyggande och uppföljande verksamhet. Den ska innehålla rutiner för hur personalen i verksamheten ska agera, ansvarsfördelning samt hur händelser och åtgärder ska dokumenteras m.m.

Enligt Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar, leds och samordnas det pedagogiska arbetet vid en skolenhet av en rektor. Rektorn ansvarar för att planera, följa upp, utvärdera och utveckla utbildningen i förhållande till de nationella målen. Som pedagogisk ledare för skolan och som chef för lärarna och övrig personal i skolan har rektorn ansvar för skolans resultat och har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet.

Skolinspektionens utredning

Det finns omfattande och allvarliga brister i skolenhetens arbete med att utforma utbildningen så att alla elever tillförsäkras en miljö i grundskolan och fritidshemmet som präglas av trygghet. Elevhälsan beskriver studiemiljön vid skolenheten som "fruktansvärd" utifrån ett trygghetsperspektiv och att det förekommer våldsamma situationer bland eleverna. Av intervjuer med skolledning, lärare, elevhälsa och vårdnadshavare framgår att skolenheten inte kan garantera elevernas säkerhet. Vårdnadshavare har blivit uppringda av en anställd inom huvudmannens organisation som uppmanat vårdnadshavarna att hålla sina barn hemma från både grundskolan och fritidshemmet med anledning av att verksamheten inte kan garantera elevernas säkerhet. Vidare framgår av intervjuer med lärare, resurspedagoger och elevhälsa att utåtagerande och våldsamt beteende ofta förekommer och att personalen inte har tillräcklig kompetens för att hantera dessa situationer, som uppstår både i grundskolan och i fritidshemmet. Det är enligt resurspedagogerna och vårdnadshavarna vanligt förekommande att vårdnadshavare kontaktas vid dessa tillfällen för att antingen vara behjälpliga att lugna eleven eller ombedes hämta eleven. Av intervju med resurspedagoger framgår att fritidsverksamheten inte fungerar för eleverna då de inte känner sig trygga. Vidare uppger de att det förekommer våld på skolan i stort sett varje dag och att det är vanligt förekommande att eleverna rymmer från skolans område.

Det saknas förutsättningar att bedriva ett arbete för att utforma en trygg miljö. Av samtliga intervjuer framgår att det under läsåret varit stor personalomsättning vid skolenheten och att det saknas såväl kontinuitet som tillräckligt med behörig och utbildad personal, för att kunna skapa en trygg miljö för eleverna. Skolledningen uppger att det mest sårbara i verksamheten är att det är en ung personalgrupp som saknar utbildning för uppdraget, exempelvis gällande förhållningssätt. Av intervju med elevhälsa, lärare och vikarier framgår att vikarierna inte fått någon information om elevernas behov och förutsättningar. De har inte heller fått information om hur de ska agera i olika situationer som uppstår. Handlingsplaner kopplade till vissa elevers utåtagerande beteende har visserligen upprättats men vikarierna har inte fått någon information om hur de ska arbeta utifrån dessa. Skolledningen uppger i intervjun att det saknas rutiner för hur vikarier ska informeras om hur de ska agera när händelser uppstår kring elever. Vikarierna deltar inte heller i några möten med varken lärare eller elevhälsa. Lärare och resurspedagogerna uppger att det saknas förebyggande arbete kring trygghet, arbetet handlar istället främst om att släcka bränder och att lösa en dag i taget. Under läsåret har det ofta förekommit slagsmål mellan elever och de intervjuade uppger att de har haft fokus på hur de ska få eleverna att lugna ner sig.

Det finns brister i skolenhetens målinriktade arbete mot kränkande behandling. Av intervjuer med skolledning, lärare och elevhälsa framgår att elevernas upplevelse av

trygghet inte har följts upp i syfte att hitta mönster och att utifrån behov planera och genomföra åtgärder. I planen mot kränkande behandling, vilken Skolinspektionen tagit del av, framgår att den är gemensam för samtliga sex resursskolor inom Linköpings kommun. I planen saknas uppföljning av elevernas upplevelse av trygghet eller översikt av de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Som en följd av att det saknas uppföljning framgår inte heller vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras vid skolenheten under det kommande året. Av intervju med skolledning, elevhälsa, lärare och resurspedagoger framgår att det inte bedrivs något förebyggande arbete mot kränkande behandling.

Personalen anmäler inte alltid till rektorn när de får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för kränkande behandling. Lärarna och resurspedagogerna uppger att kränkningar som hanteras direkt eller som sker vid enstaka tillfälle inte alltid anmäls till rektorn. Specialpedagogen uppger att hen i början av läsåret handledde den dåvarande personalen vid Järdalaskolan i att upprätta kränkingsanmälningar. Dock har de flesta av att lärarna och resurspedagogerna slutat vid skolenheten och både skolledningens och elevhälsans uppfattning är att nuvarande personal inte har insikt i vad en kränkning innebär. Skolledningen och elevhälsan uppger vidare att de har identifierat att personalen inte alltid tar kränkande behandling på allvar och anmäler det vidare till rektorn. Skolledningen uppger även att de inte heller säkerställt att vikarier får information om hur de ska agera vid kränkande behandling.

Det finns brister i skolans arbete med att vidta disciplinära åtgärder. Av intervjuer med skolledning, lärare, resurspedagoger och vårdnadshavare framgår att flera elever har stängts av från grundskolan och fritidshemmet under detta läsår. Avstängningarna har enligt skolledning och vårdnadshavare inte föregåtts av att eleven och vårdnadshavarna fått möjlighet att yttra sig och det har inte heller genomförts någon utredning under tiden som eleven varit avstängd. Vidare framgår av intervjuer med vårdnadshavare att det i vissa fall saknas dokumenterade beslut om avstängning. De har endast fått muntlig information om att eleven är avstängd från grundskola och fritidshem.

Motivering till föreläggande vid vite som ingripande

Enligt 26 kap. 10 § skollagen får Skolinspektionen förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten. Ett beslut om föreläggande gäller omedelbart och ska ange de åtgärder som tillsynsmyndigheten anser nödvändiga för att avhjälpa de påtalade bristerna.

Ett föreläggande får, enligt 26 kap. 27 § första stycket skollagen, förenas med vite. Ett föreläggande ska enligt andra stycket i samma bestämmelse förenas med vite om föreläggandet avser en eller flera brister som allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen, om det inte av särskilda skäl är obehövligt.

Verksamheten vid Järdalaskolan uppfyller inte de krav som ställs i författningarna. Linköpings kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa de konstaterade bristerna.

Skolinspektionen konstaterar vid tillsynen av Järdalaskolan allvarliga brister i undervisningen som består i att eleverna inte får undervisning i alla ämnen, inte får sin garanterade undervisningstid tillgodosedd samt att undervisningen för alla elever inte utgår från och omfattar målen i läroplanen och respektive kursplan. Skolinspektionen konstaterar även allvarliga brister i verksamheten när det gäller arbetet med särskilt stöd och arbetet med trygghet och åtgärder mot kränkande behandling. Mot bakgrund av de allvarliga bristerna avseende undervisning, särskilt stöd och trygghet bedömer Skolinspektionen att bristerna innebär att eleverna inte får möjlighet till utveckling och lärande enligt utbildningens mål och att eleverna inte ges förutsättningar i form av särskilt stöd, för att ha möjlighet att nå målen för utbildningen. Bristerna i skolmiljön försvårar allvarligt elevernas möjligheter att kunna inhämta och utveckla kunskaper och värden. Flera av bristerna har funnits under en längre tid. Skolinspektionen bedömer att bristerna är sådana att de allvarligt försvårar förutsättningarna för eleverna att nå målen för utbildningen. Föreläggandet ska därför förenas med vite.

Regionchef Maria Wassén har fattat detta beslut

I ärendets slutliga handläggning har även utredare Hans-Göran Arvidsson, enhetschef Allan Westerdahl, regionstabsjurist Stina Nilsson och utredare Ulrika Hultberg (föredragande) medverkat.

Hur man överklagar, se bilaga 1

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Överklagandehänvisning

Överklagandehänvisning

Skolinspektionens beslut om föreläggande vid vite får överklagas hos allmän förvaltningsdomstol. Överklagandet ställs till Förvaltningsrätten i Stockholm, men ska skickas eller lämnas till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping eller till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se

Överklagandet ska ha inkommit till Skolinspektionen inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om klaganden är en part som företräder det allmänna ska överklagandet dock ha inkommit inom tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

I skrivelsen ska anges vilket beslut som överklagas och vilken ändring som önskas. De skäl som finns för ändring bör också anges. Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller dennes ombud.